Suuri valiokunta

Perjantai 13.10.2023 klo 13.30—15.00

Läsnä
puheenjohtaja Heikki Autto kok
2. varapuheenjohtaja Maria Guzenina sd (1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9) (10 osittain)
jäsen Eva Biaudet r
jäsen Juho Eerola ps
jäsen Ritva Elomaa ps
jäsen Elisa Gebhard sd
jäsen Ville Kaunisto kok (1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9,10) (11 osittain)
jäsen Teemu Keskisarja ps
jäsen Kimmo Kiljunen sd (11, 13, 14, 15, 16,) (10, 12, 17 osittain)
jäsen Jani Kokko sd
jäsen Merja Kyllönen vas (1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9) (10 osittain)
jäsen Mika Lintilä kesk (17, 18, 19, 20, 21) (16 osittain)
jäsen Helena Marttila sd
jäsen Maria Ohisalo vihr
jäsen Susanne Päivärinta kok
jäsen Onni Rostila ps
jäsen Aura Salla kok
jäsen Saara-Sofia Sirén kok (11, 12, 13, 14, 15, 16,17, 18, 19, 20, 21) (10 osittain)
jäsen Sari Tanus kd
jäsen Sinuhe Wallinheimo kok (1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9,10) (11 osittain)
jäsen Eerikki Viljanen kesk
varajäsen Timo Furuholm vas (1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9,10) (11 osittain)
varajäsen Timo Harakka sd
varajäsen Ari Koponen ps
varajäsen Antti Kurvinen kesk
varajäsen Jani Mäkelä ps
varajäsen Anders Norrback r (1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15) (16 osittain)

Sihteeri
valiokuntaneuvos Anna Sorto

1. Nimenhuuto

Toimitettiin nimenhuuto. Läsnä oli 25 jäsentä.

2. Päätösvaltaisuus

Kokous todettiin päätösvaltaiseksi.

3. Valtioneuvoston kirjelmä Euroopan komission ehdotuksesta Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi lapsiin kohdistuvan seksuaaliväkivallan ehkäisyä ja torjuntaa koskevista säännöistä (COM(2022) 209 final)

Valtioneuvoston U-kirjelmä U 69/2022 vp

Valiokunnan lausunto HaVL 27/2022 vp
Valiokunnan lausunto PeVL 53/2022 vp
U-jatkokirjelmä UJ 19/2023 vp
Valiokunnan lausunto HaVL 8/2023 vp
Valiokunnan lausunto LiVL 5/2023 vp
Valiokunnan lausunto PeVL 5/2023 vp
Valiokunnan lausuntoluonnos Valtioneuvoston kirjelmä Euroopan komission ehdotuksesta Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi lapsiin kohdistuvan seksuaaliväkivallan ehkäisyä ja torjuntaa koskevista säännöistä (COM(2022) 209 final) (A 3)

Perustuslakivaliokunnan lausunto PeVL 5/2023 vp on saapunut valiokuntaan.

Valiokunta lopetti asiantuntijakuulemisen.

Jatkettiin työjaostossa aloitettua asian käsittelyä.

Puheenvuoron käyttivät puheenjohtaja Autto sekä ed. Salla, Ohisalo, Kulmuni, Tanus ja Päivärinta.

Valiokunta kävi valmistavan keskustelun.

Sihteeri esitteli lausuntoluonnoksen.

Valiokunta kävi yleiskeskustelun.

Yksityiskohtaisessa käsittelyssä päätettiin yksimielisesti poistaa 6. kappaleen 3. virke, korvata 7, kappaleen viimeinen virke seuraavilla virkkeillä: "Asiantuntijakuulemisissa on esitetty vakava epäilys siitä, että esitetyt toimenpiteet ylittävät sen, mikä Euroopan unionin perusoikeuskirjan mukaan on ehdottoman välttämätöntä ja oikeasuhteista perusoikeuksia rajoitettaessa. Tältä osin on tuotu esiin erityisesti huoli siitä, että ehdotuksessa tunnistamismääräyksen soveltamisalaa ei ole rajattu tiettyihin henkilöihin, vaan se koskisi myös sellaisia tilanteita, joissa ei ole kyse konkreettisesta ja yksilöidystä rikosepäilystä, jolloin se käytännössä voisi johtaa yleiseen ja erittelemättömään viestien valvontaan." ja lisätä 9. kappaleen jälkeen seuraava uusi kappale: "Suuri valiokunta kiinnittää lisäksi huomiota siihen, että asetuksessa esitetty edellytys kaikkien verkon käyttäjien henkilöllisyyden tarkistamisesta ikärajojen valvomiseksi vaarantaisi muun muassa toisinajattelijoiden, ihmisoikeusaktivistien, väärinkäytösten paljastajien ja vainottujen vähemmistöjen aseman, joka monessa tapauksessa edellyttää turvallisuussyistä anonyymia verkon käyttöä. Suuri valiokunta painottaa, että ikärajavalvontaan olisi tästä syystä kehitettävä vaihtoehtoisia teknisiä ratkaisuja.".

Yksityiskohtaisessa käsittelyssä valiokunta hyväksyi lausuntoluonnoksen muutettuna.

Valiokunta päätti yksimielisesti pitää käsittelyä asian ratkaisevana käsittelynä.

4. Valtioneuvoston kirjelmä eduskunnalle komission ehdotuksesta asetukseksi lelujen turvallisuudesta

Valtioneuvoston U-kirjelmä U 53/2023 vp

Asia on saapunut eduskuntaan. Asia on lisäksi lähetetty talousvaliokuntaan lausunnon antamista varten.

5. Valtioneuvoston kirjelmä eduskunnalle komission ehdotuksesta Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi kriisinhallintaan tarkoitetusta pakkolisensoinnista (COM (2023) 224 final) ja asetuksen (EY) N:O 816/2006 muuttamisesta (pakkolisenssiasetus)

Valtioneuvoston U-kirjelmä U 54/2023 vp

Asia on saapunut eduskuntaan. Asia on lisäksi lähetetty talousvaliokuntaan lausunnon antamista varten.

6. Valtioneuvoston kirjelmä eduskunnalle komission ehdotuksista Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi lääkkeiden lisäsuojatodistuksesta (uudelleenlaadittu) (COM (2023) 231 final), asetukseksi kasvinsuojeluaineiden lisäsuojatodistuksesta (uudelleenlaadittu)(COM (2023) 223 final), asetukseksi lääkkeiden yhtenäisestä lisäsuojatodistuksesta (COM(2023) 222 final) ja asetuksen (EU) 2017/1001, asetuksen (EY) N:o 1901/2006 ja asetuksen (EU) N:o 608/2013 muuttamisesta ja asetukseksi kasvinsuojeluaineiden yhtenäisestä lisäsuojatodistuksesta (COM(2023) 221 final) (lisäsuoja-asetusehdotus)

Valtioneuvoston U-kirjelmä U 55/2023 vp

Asia on saapunut eduskuntaan. Asia on lisäksi lähetetty talousvaliokuntaan lausunnon antamista varten.

7. Valtioneuvoston kirjelmä eduskunnalle komission ehdotuksesta Euroopan parlamentin ja neuvoston ihmisille tarkoitettuja lääkkeitä koskevaksi direktiiviksi sekä ehdotus Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi ihmisille tarkoitettuja lääkkeitä koskevista unionin lupa- ja valvontamenettelyistä ja Euroopan lääkevirastoa koskevista säännöistä (EU:n lääkepaketti)

Valtioneuvoston U-kirjelmä U 56/2023 vp

Asia on saapunut eduskuntaan. Asia on lisäksi lähetetty sosiaali- ja terveysvaliokuntaan lausunnon antamista varten.

8. Valtioneuvoston kirjelmä eduskunnalle komission ehdotuksesta Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviksi maaperän seurannasta ja kestokyvystä (maaperän seurantaa koskeva laki)

Valtioneuvoston U-kirjelmä U 57/2023 vp

Asia on saapunut eduskuntaan. Asia on lisäksi lähetetty maa- ja metsätalousvaliokuntaan ja ympäristövaliokuntaan lausunnon antamista varten.

Valiokunta lähetti asian tiedoksi lakivaliokuntaan.

Päätettiin lähettää asia työjaostoon valmistelua varten.

9. Valtioneuvoston selvitys: E-kirje; yleisen tietosuoja-asetuksen arviointi
Valtioneuvoston E-selvitys E 38/2023 vp

Merkittiin saapuneeksi perustuslakivaliokunnan ilmoitus: ei toimenpiteitä.

10. Euroopan unionin neuvoston kokous 28.9.2023 (Oikeus-ja sisäasiainneuvosto)
Eurooppa-neuvoston ja EUn neuvostojen kokoukset EUN 50/2023 vp (A 10)
EUN-raportti OSA; Oikeus- ja sisäasioiden neuvosto 28.9.2023; Neuvostoraportti; Sisäasiat

Raportointi

Valiokunnassa oli kuultavana:
- ministeri Mari Rantanen

avustajanaan:
ylijohtaja Laura Yli-Vakkuri
erityisasiantuntija Riikka Rytkönen
erityisasiantuntija Pekka Vasara
sisäministeriö

Merkittiin raportti saapuneeksi.

Raportointi valmis.

Valiokunta merkitsi selvityksen saaduksi.

11. Euroopan unionin neuvoston kokous 19.-20.10.2023 (Oikeus-ja sisäasioiden neuvosto)
Eurooppa-neuvoston ja EUn neuvostojen kokoukset EUN 59/2023 vp (A 11)

Valmistelu

Valiokunnassa olivat kuultavina:
- ministeri Leena Meri
- ministeri Mari Rantanen

avustajinaan:
neuvotteleva virkamies Eeva Aittoniemi
erityisasiantuntija Jussi Mäkinen
oikeusministeriö

ylijohtaja Laura Yli-Vakkuri
erityisasiantuntija Riikka Rytkönen
erityisasiantuntija Pekka Vasara
sisäministeriö

Ministerit Meri ja Rantanen esittelivät neuvoston kokouksen asiat.

Puheenvuoron käyttivät ed. Gebhard, Kurvinen, Biaudet, Kulmuni, Ohisalo, Eerola, Päivärinta ja Wallinheimo. Ministerit Meri ja Rantanen vastasivat puheenvuoroihin.

SISÄASIAT, asialista:

- Schengen-alueen yleistilanne: a) Schengen-barometri ja b) Rajatylittävän rikollisuuden, etenkin ihmissalakuljetuksen, torjuminen

- Yhteentoimivuuden toteuttaminen

- Asetus lapsiin kohdistuvan seksuaaliväkivallan ehkäisystä ja torjunnasta (U 69/2022 vp); osittainen yleisnäkemys

Valiokunta käsitteli asiaa EU-neuvoston (oikeus- ja sisäasioiden neuvosto 19.-20.10.2023) asialistalla.

Todettiin, että suuri valiokunta on hyväksynyt asiasta lausunnon edellä 3 §:ssä.

- Muuttoliike- ja turvapaikkasopimus (U 61/2020 vp, E 125/2020 vp): tilannekatsaus

Valiokunta käsitteli asiaa EU-neuvoston (oikeus- ja sisäasioiden neuvosto 19.-20.10.2023) asialistalla.

- Tilannekatsaus unionin pelastuspalvelumekanismista annetun päätöksen N:o 1313/2013/EU muuttamisesta (U 28/2020 vp)

Valiokunta käsitteli asiaa EU-neuvoston (oikeus- ja sisäasioiden neuvosto 19.-20.10.2023) asialistalla.

- Turvapaikka- ja muuttoliikeasiat: ulkoinen ulottuvuus; tilannekatsaus

- Alaikäisten verkossa radikalisoitumisen ehkäisy: tilannekatsaus ja seuraavat vaiheet

OIKEUSASIAT, asialista:

- Direktiivi maksukyvyttömyyslainsäädännön tiettyjen näkökohtien yhdenmukaistamisesta (U 101/2022 vp); keskustelu

Valiokunta käsitteli asiaa EU-neuvoston (oikeus- ja sisäasioiden neuvosto 19.-20.10.2023) asialistalla.

- Venäjän hyökkäyssota Ukrainaa vastaan: rankaisemattomuuden torjunta (U 38/2022 vp E 54/2022 vp); tilannekatsaus

Valiokunta käsitteli asiaa EU-neuvoston (oikeus- ja sisäasioiden neuvosto 19.-20.10.2023) asialistalla.

- Oikeudellinen yhteistyö Latinalaisen Amerikan kanssa järjestäytyneen rikollisuuden torjumiseksi: a) EU–CELAC-huippukokous (Bryssel, 17.–18. heinäkuuta 2023): jatkotoimet ja b) Kansainvälisen järjestäytyneen rikollisuuden vastainen Euroopan ja Latinalaisen Amerikan avustusohjelma (tuleva hanke ”EL PAcCTO 2.0”)

- Oikeuslaitosten tehokkuuden ja laadun parantamistoimet

- Päätelmät digitaalisesta voimaannuttamisesta ja perusoikeuksista

Valiokunta merkitsi selvityksen saaduksi.

12. ECOFIN-neuvosto 17.10.2023 ja Euroryhmän sekä laajennetun kokoonpanon kokoukset 16.10.2023

Eurooppa-neuvoston ja EUn neuvostojen kokoukset EUN 58/2023 vp (A 12)

Valmistelu

Valiokunnassa oli kuultavana:
- valtiosihteeri Riikka Slunga-Poutsalo, valtiovarainministeriö

Estyneenä poissa oli:
- ministeri Riikka Purra

avustajanaan:
finanssisihteeri Marketta Henriksson
valtiovarainministeriö

Valtiosihteeri Slunga-Poutsalo esitteli kokouksen asiat.

Puheenvuoron käyttivät puheenjohtaja Autto sekä ed. Kulmuni, Salla, Ohisalo, Tanus ja Elomaa. Valtiosihteeri Slunga-Poutsalo vastasi puheenvuoroihin.

Päätettiin perustuslain 50.3 §:n mukaisesta vaiteliaisuusmääräyksestä valtiosihteerin suullisesta esityksestä Kreikan lainaohjelmaa koskevan tilannekatsauksen osalta.

ECOFIN-neuvosto, asialista:

- Tilannekatsaus vireillä oleviin rahoituspalvelualan lainsäädäntöhankkeisiin

- Finanssipoliittisten sääntöjen muuttaminen (U 23/2023 vp): Asetus talouspolitiikan ja monenvälisen julkisen talouden valvonnan tehokkaasta yhteensovittamisesta, asetus liiallisia alijäämiä koskevan menettelyn täytäntöönpanon nopeuttamisesta ja selkeyttämisestä sekä direktiivi jäsenmaiden julkisen talouden kehyksiä koskevista vaatimuksista (U 23/2023 vp)

Valiokunta käsitteli asiaa EU-neuvoston (Euroryhmä ja ECOFIN-neuvosto 16.-17.10.2023) asialistalla.

Todettiin, että suuri valiokunta on hyväksynyt asiassa 11.10.2023 eduskunnan kannan (SuVL 6/2023 vp).

- Taloudellinen elpyminen Euroopassa: a) Elpymis- ja palautumistukivälineen toimeenpano ja b) Elpymis- ja palautumistukivälineen mukaiset neuvoston täytäntöönpanopäätökset

- Venäjän Ukrainaan kohdistaman hyökkäyksen talous- ja rahoitusvaikutukset; näkemystenvaihto

- Päätelmät ilmastorahoituksesta 30.11.-12.12.2023 pidettävään YK:n ilmastonmuutoskonferenssiin (COP28)

- G20 valtiovarainministerien ja keskuspankkien pääjohtajien 11.-13.10.2023 kokouksen seuranta ja IMF:n vuosikokoukset

- Päätelmät veroasioissa yhteistyöhaluttomien kolmansien maiden EU-listan päivittämiseksi

- Tilannekatsaus rahoituspalvelualan lainsäädännön toimeenpanoon

Euroryhmän laajennettu kokoonpano: 1. Transatlanttinen taloudellinen vuoropuhelu, 2. Euroopan pääoma- ja rahoitusmarkkinoiden tulevaisuus: näkemystenvaihtomarkkinatoimijoiden kanssa pääomarahoituksen avaamisen ajureista EU:ssa ja 3. Eurohuippukokouksen 27.10.2023 valmistelu

Euroryhmä: 1. Elpymis- ja palautumissuunnitelmien euroalueen prioriteetit ja toimeenpano, 2. Digitaalinen euro - tilannekatsaus projektin edistymisestä ja 3. Raportointi kansainvälisistä kokouksista

Valiokunta merkitsi selvityksen saaduksi.

13. Euroopan unionin neuvoston kokous 19.6.2023 (Energianeuvosto)

Eurooppa-neuvoston ja EUn neuvostojen kokoukset EUN 22/2023 vp

EUN-raportti Energianeuvosto_19062023.pdf (A 13)

Raportointi

Valiokunnassa oli kuultavana:
- ministeri Kai Mykkänen

avustajanaan:
johtava asiantuntija Tatu Pahkala
ympäristö- ja ilmastoministerin virkamiessihteeri (EU- ja kv-asiat) Elina Johansson
työ- ja elinkeinoministeriö

Merkittiin raportti saapuneeksi.

Raportointi valmis.

Valiokunta merkitsi selvityksen saaduksi.

14. Euroopan unionin neuvoston kokous 20.6.2023 (Ympäristöneuvosto)

Eurooppa-neuvoston ja EUn neuvostojen kokoukset EUN 23/2023 vp

EUN-raportti Ympäristöneuvosto 20.6.2023 (A 14)

Raportointi

Valiokunnassa oli kuultavana:
- ministeri Kai Mykkänen

avustajanaan:
kv-asiain neuvos Liisi Klobut
ympäristöneuvos Ari Kangas
ympäristöministeriö
ylitarkastaja Sara Österberg
liikenne- ja viestintäministeriö

Merkittiin raportti saapuneeksi.

Puheenvuoron käytti ed. Kulmuni. Ministeri Mykkänen vastasi puheenvuoroon päiväjärjestyksen 16 §:ää käsiteltäessä.

Raportointi valmis.

Valiokunta merkitsi selvityksen saaduksi.

15. Epävirallinen ympäristö- ja energiaministerikokous 10.-12.7.2023

Eurooppa-neuvoston ja EUn neuvostojen kokoukset EUN 29/2023 vp

EUN-raportti Epavirallinen_ympäristö- ja energiaministerien kokous 10072023.pdf (A 15)

Raportointi

Valiokunnassa oli kuultavana:
- ministeri Kai Mykkänen

avustajanaan:
kv-asiain neuvos Liisi Klobut
ympäristöneuvos Ari Kangas
ympäristöministeriö
ylitarkastaja Sara Österberg
liikenne- ja viestintäministeriö
johtava asiantuntija Tatu Pahkala
ympäristö- ja ilmastoministerin virkamiessihteeri (EU- ja kv-asiat) Elina Johansson
työ- ja elinkeinoministeriö

Merkittiin raportti saapuneeksi.

Raportointi valmis.

Valiokunta merkitsi selvityksen saaduksi.

16. Euroopan unionin neuvoston kokous 16.10.2023 (Ympäristöneuvosto)

Eurooppa-neuvoston ja EUn neuvostojen kokoukset EUN 57/2023 vp (A 16)

Valmistelu

Valiokunnassa oli kuultavana:
- ministeri Kai Mykkänen

avustajanaan:
kv-asiain neuvos Liisi Klobut
ympäristöneuvos Ari Kangas
ympäristöministeriö
ylitarkastaja Sara Österberg
liikenne- ja viestintäministeriö

Ministeri Mykkänen esitteli neuvoston kokouksen asiat. Puheenvuoron käyttivät ed. Ohisalo, Mäkelä ja Kulmuni. Ministeri Mykkänen vastasi puheenvuoroihin.

Asialista:

- Direktiivi yhdyskuntajätevesien käsittelystä (uudelleenlaadittu) (U 120/2022 vp); neuvoston yleisnäkemys

Valiokunta hyväksyi eduskunnan kannan SuVEK 65/2023 vp: Valiokunnalla ei ole huomauttamista valtioneuvoston toimintalinjaan.

- Asetus raskaiden hyötyajoneuvojen hiilidioksidipäästönormeja koskevan asetuksen (EU) 2019/1242 muuttamisesta (U 128/2022 vp); neuvoston yleisnäkemys

Valiokunta hyväksyi eduskunnan kannan SuVEK 66/2023 vp: Valiokunnalla ei ole huomauttamista valtioneuvoston toimintalinjaan.

- Päätelmät ilmastonmuutosta koskevan Yhdistyneiden kansakuntien puitesopimuksen (UNFCCC) osapuolten 28. konferenssin valmistelutoimista (Dubai, Arabiemiirikunnat, 30.11.–12.12.2023)

- EU:n Yhdistyneiden kansakuntien puitesopimukseen (UNFCCC) esittämää päivitettyä kansallisesti määriteltyä panosta koskeva ilmoitus

- Muut asiat: a) Päivitettyjen kansallisten energia- ja ilmastosuunnitelmien luonnosten toimittaminen– tilannekatsaus, b) Käsiteltävänä oleva säädösehdotus (julkinen käsittely) Direktiivi jätteistä annetun direktiivin 2008/98/EY muuttamisesta, c) Komission suositus käytettyjen ja jätettä olevien matkapuhelinten, tablettien ja kannettavien tietokoneiden palautusasteen parantamiseksi, d) Our Baltic -konferenssi (Palanga, Liettua, 29. syyskuuta 2023), e) Barcelonan yleissopimuksen sopimuspuolten 23. kokous (COP 23) (Portorož, Slovenia, 4.–8. joulukuuta 2023), f) Tarkistetun EU:n päästökauppajärjestelmän ja energian hintojen vaikutus EU:n ilmastopolitiikkaan ja g) Päästökauppajärjestelmän täytäntöönpano (direktiivi 2023/959): merirahtiliikennettä koskevat huolenaiheet

Valiokunta merkitsi selvityksen saaduksi.

17. Euroopan unionin neuvoston kokous 17.10.2023 (Energianeuvosto)

Eurooppa-neuvoston ja EUn neuvostojen kokoukset EUN 60/2023 vp (A 17)

Valmistelu

Valiokunnassa oli kuultavana:
- ministeri Kai Mykkänen

avustajanaan:
johtava asiantuntija Tatu Pahkala
ympäristö- ja ilmastoministerin virkamiessihteeri (EU- ja kv-asiat) Elina Johansson
työ- ja elinkeinoministeriö

Ministeri Mykkänen esitteli neuvoston kokouksen asian. Puheenvuoron käytti ed. Kulmuni. Ministeri vastasi puheenvuoroon.Asialista:

- Asetus sähkömarkkinamallin parantamiseksi (ehdotus Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi asetusten 2019/943 ja 2019/942 ja direktiivien 2018/2001 ja 2019/944 muuttamiseksi EU:n sähkömarkkinamallin parantamiseksi) (U 3/2023 vp); yleisnäkemys

Valiokunta hyväksyi eduskunnan kannan SuVEK 67/2023 vp: Valiokunnalla ei ole huomauttamista valtioneuvoston toimintalinjaan.

Valiokunta merkitsi selvityksen saaduksi.

18. Kauppaministerien epävirallinen kokous 19.-20.10.2023

Eurooppa-neuvoston ja EUn neuvostojen kokoukset EUN 61/2023 vp (A 18)

Valmistelu

Asia käsiteltiin kirjallisessa menettelyssä.

Valiokunta merkitsi selvityksen saaduksi.

19. Toissijaisuusasioiden lista

Esityslistan liite Toissijaisuusasioiden_lista_13.10.2023.pdf (liite A 19)

Valiokunta merkitsi toissijaisuusasioiden listan saapuneeksi.

20. Muut asiat

Vierailut:

Espanjan suurlähettiläs Fernando Fernández-Arias kutsu valiokunnan jäsenille ja varajäsenille vastaanotolle torstaina 9.11.2023 klo 18.00 alkaen Espanjan suurlähetystöön (os. Kalliolinnantie 6).

21. Seuraava kokous

Ilmoitettiin, että valiokunnan seuraava kokous on perjantaina 20.10.2023 klo 13.30

Pöytäkirjan vakuudeksi

Valiokuntaneuvos Anna Sorto